

**ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಮೂಲಕ
ವಿತ್ತೀಯ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು**

- ಯಶವಂತಡೋಂಗೈ

(66 ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಹಕಾರ ಸಪ್ತಾಹದ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭ ದಿನಾಂಕ 20 ನವೆಂಬರ್ 2019ರಂದು ಮೈಸೂರಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೀ ಯಶವಂತ ಡೋಂಗೈಯವರು ನೀಡಿದ ಉಪನ್ಯಾಸ.)

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥರಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿಲುವು (ಇನ್ಕ್ಲ್ಯೂಸಿವ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್) ಈಗ ಅತ್ಯಂತ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಾಲವಾದುದಾಗಿದ್ದು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದೋ, ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದೋ ಅರ್ಥೈಸುವುದಾಗಿರದೆ, ಪಶು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ನೆಲ, ಜಲ, ಅರಣ್ಯ, ವಾಯು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲದರ ರಕ್ಷಣೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ 'ವಿತ್ತೀಯಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ' (ಫಿನಾನ್ಷಿಯಲ್/ಎಕೊನೊಮಿಕ್ ಇನ್ಕ್ಲ್ಯೂಶನ್) ಎನ್ನುವುದು ಒಟ್ಟಾರೆ ಇನ್ಕ್ಲ್ಯೂಸಿವ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ನ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ವಿತ್ತೀಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ: ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸೇವೆಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದಿಳಿದಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವರುಗಳು ಅಗತ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ದಿನಿ ನಿತ್ಯದ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿತ್ತೀಯ ಸೇರ್ಪಡೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸುಮಾರು ಶಕಡ 35 ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳು ಸಭ್ಯವಿದ್ದು, ಈ ಸೇವೆಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು 130 ಮಿಲಿಯನ್‌ಗಳೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ವಿತ್ತೀಯ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆ (ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್) ಮತ್ತು ಸರಬರಾಜು (ಸಪ್ಲೈ) ಈ ಎರಡು ಮುಖವೂ ಇದೆ.

ಪಾರಂಪರಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಯಿಂದ ದೇಶದ ಬಹುಭಾಗ ಜನರು ಹೊರಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಜನರಿಗೆ ನಿಲುಕುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿ ಅವರುಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವ ಕರ್ತವ್ಯದ ಆಯಾಮವಾದರೆ, ಎರಡನೆಯದು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು, ಈ ವರೆಗೆ ತಲುಪಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸದಿರುವ ಮತ್ತು ಹಾಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಿಂತ ಬಹುಪಾಲು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಇರುವ ಮತ್ತು ಈ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಗಾಧ ಬಳವಣಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ. ಅಂತೆಯೇ ವಿತ್ತೀಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯಜನರ ಒಳಿತನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳಾದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಣಕಾಸು ಬಹು ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಈ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ನಿಗದಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ವತ್ತುಗಳು ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯ (ಕೊಲಾಟರಲ್) ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದಿಳಿದಿರುವ, ಬಡವರಾದ, ಅಶಿಕ್ಷಿತರಾದ) ಜನರಿಗೆ ಈ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರುಗಳು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಬಡತನದ ವರ್ತುಲದಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವುದು ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ದೇಶದ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಅಂತೆಯೇ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವೂ ಹಲವು ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಸರಕಾರೀ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಹಲವು ರೀತಿಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹು ಅಗತ್ಯ.

ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಪಾತ್ರ: ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಜನರು ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ತಾವೇ ಸವಯಂಸ್ಪೂರ್ಣಿಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ನಗರ, ಗ್ರಾಮಗಳೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಗತ್ಯಗಳ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ದಟ್ಟತೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬರಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಮೊದಲಿಗಾಗಬೇಕು. ವಿತ್ತೀಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇವುಗಳ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದೊಳ್ಳಿಯದು. ಅಂತೆಯೇ ವಿತ್ತೀಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಶಕ್ತಿ (ಸ್ಟ್ರೆಂತ್) ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳನ್ನು (ವೀಕ್ನೆಸ್) ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಶಕ್ತಿ: ವಿತ್ತೀಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಗತ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಶ್ರುತಪಡಿಸಬಹುದು.

ಅ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವ ಏಕಮಾತ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ತಲುಪದಿರುವ ಕುಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೂ ತಲುಪಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ತೀರ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ಆ. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಅಪಾರ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿವೆ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಹರಡಿದ್ದರೆ ಗಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 1,50,000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃಷಿ ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇದ್ದು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಜನರನ್ನು ತಲುಪುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ

ಇ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಸಾಮಾನ್ಯಜನರಿಗೆ ನಿಲುಕುವ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿವೆ.

ಈ. ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಸಹಜವಾಗಿಯೇತಮ್ಮ ಸದಸ್ಯ ಸಮುದಾಯದ ಬೇಕುಬೇಡಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವ ಶಕ್ತಿ ಬೇರೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಿಂತ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ.

ಉ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿನೀಡುವಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಿಂಜರಿಕೆ, ಭಯ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು.

ಮಿತಿ: ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿಗಳಿದ್ದರೂ ವಿತ್ತೀಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಮಿತಿಗಳಿವೆ.

ಅ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಂಘಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷಮತೆ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಘವಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಯದಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ವಾಸ್ತವ

ಆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಸದೃಢ ವ್ಯವಹಾರ ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಮಿತಿ. ಒಂದೆಡೆ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಸರಕಾರದ ಅನಗತ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇವೆರಡೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ

ಇ. ವಿತ್ತೀಯ ಸೇರ್ಪಡೆ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ, ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢವಾಗಿಲ್ಲದ ಜನರಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಕೆಲಸ. ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ (ಇನ್ನೊವೇಶನ್) ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ (ಪ್ರೊಫೆಶನಲಿಸಂ) ಅಗತ್ಯ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಗಣಕೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಗೊಳಿಸುವುದೂ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಈ ಎರಡೂ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದು ದೊಡ್ಡ ಮಿತಿಯಾಗಿದೆ

ಈ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಕೊರತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಸದಸ್ಯರು ಸಂಘದ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಅಸ್ಥಿತ್ವವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ ಎನ್ನಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಉ. ಸದಸ್ಯರ ಅಗತ್ಯಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು (ನೀಡ್ ಬೇಸ್ಟ್ ಬಿಸಿನೆಸ್) ಸಂಘಟಿಸುವ ಬದಲಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಗತ್ಯಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಒಲವು ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ಮಿತಿ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇತರೆ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತೆಯೇ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳೂ ಕೂಡ ಸ್ಥಿತಿವಂತರಿಗೇ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸುವ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಗಣಕೀಕರಣ (ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲೈಜೇಶನ್) ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿತ್ತೀಯ ಸೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಗಣಕೀಕರಣ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯ/ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕ್ಲುಪ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಕೈಗೆಟಕುವ ದರದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದಾದರೆ, ಈ ಎರಡೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಒಂದು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಮಾರಾಟ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೀಗೆ ಯಾವುದೇ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದಾದರೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಇಂದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ತ್ರಕ್ಕೂ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಸೇವೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವುದರಿಂದ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಇಂತಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೊಬೈಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲರೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸದಸ್ಯರ ವಿವಿಧ ಅಗತ್ಯಗಳ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಕುರಿತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಕಛೇರಿ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇ-ಗೌರೈನ್ಸ್ ಬಳಸುವುದು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್, ದಾಸ್ತಾನು, ರಕ್ಷಣೆ ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸೇವೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಗಣಕೀಕರಣವು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಗತ್ಯ. ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಎಲ್ಲ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ನಡೆಸುವುದು, ದಿನನಿತ್ಯದ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು, ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರು/ಸದಸ್ಯರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೇ ಸಂಘದೊಡನಿನ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂತೆ ಗಣಕೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಮಾಡುವುದು, ಹೀಗೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಹಾಗೂ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸಲು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಗಣಕೀಕರಣಗಳು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಭಾರದಲ್ಲಿ ಪರಾರದರ್ಷಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ದಾಯಿತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಂಘದ ಮೇಲಿನ ಭರವಸೆ, ನಂಬಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸಂಘದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂಘದ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಬಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದುದರಿಂದಲೇ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಗಣಕೀಕರಣಗಳು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರದ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ/ಗ್ರಾಹಕನಿಗೂ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಿತ್ತೀಯ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗುತ್ತದೆ.